

2021/2106(DEC)

17.1.2022

LAUSUNTO

ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2020, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot
(2021/2106(DEC))

Valmistelija: Pascal Canfin

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. on tyytyväinen siihen, kuinka komissio on kaiken kaikkiaan toteuttanut ympäristöä, ilmastotoimia, kansanterveyttä ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia budjettikohtia vuonna 2020;
2. on tyytyväinen siihen, miten useimmat valiokunnan toimivallan piiriin kuuluvista viidestä erillisvirastosta ovat työskennelleet niiden hoitaessa teknisiä, tieteellisiä ja hallinnollisia tehtäviä, joilla autetaan unionin toimielimiä laatimaan ja toteuttamaan ympäristöä, ilmastotoimia, kansanterveyttä ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia politiikkoja; on myös tyytyväinen tapaan, jolla näiden virastojen talousarvioita on toteutettu; korostaa, että nykyisten ja tulevien haasteiden mittavuuden vuoksi on varmistettava ympäristön, ilmastotoimien, kansanterveyden, elintarvikkeiden turvallisuuden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin aloilla toimivien virastojen ja komission pääosastojen riittävä ja vakaa rahoitus;
3. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin totesi vuosikertomuksessaan talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2020, että virhetaso oli edelleen olennainen maaseudun kehittämisen, markkinatoimenpiteiden, kalastuksen sekä ympäristön ja ilmastotoimien menoaloilla ja että näiden alojen menoihin sovelletaan monimutkaisia tukikelpoisuusehtoja, sekä kiinnitti huomiota mahdollisesti esiintyviin virhetyyppisiin, kuten tukeen oikeuttamattomat edunsaajat, toimet tai ilmoitetut kulut;

Ympäristö ja ilmastotoimet

4. panee merkille, että vuonna 2020 ympäristöasioiden pääosaston talousarvio oli 518,30 miljoonaa euroa ja että pääosastossa työskenteli 476 toimihenkilöä; kehottaa jälleen lisäämään henkilöstömäärää välittömästi, jotta voidaan saavuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja siihen liittyvien strategioiden tavoitteet; huomauttaa, että sekä maksusitoumusmäärärahojen että maksumäärärahojen käyttöaste oli vuoden lopussa yli 99 prosenttia;
5. panee tyytyväisenä merkille, että ympäristöasioiden pääosaston sääntömääräisten määräaikojen jälkeen suorittamien maksujen osuus oli edelleen alhainen vuonna 2020 (3,26 prosenttia verrattuna 3,23 prosenttiin vuonna 2019);
6. panee merkille, että vuonna 2020 ympäristöasioiden pääosasto esitti vuotuisessa toimintakertomuksessaan, että keskimääräinen jäännösvirhetaso oli 0,74 prosenttia eli 2 prosentin olennaisuusrajan alapuolella;
7. panee merkille, että vuonna 2020 ilmastotoimien pääosasto hallinnoi 1 379,3 miljoonan euron määrärahoja unionin talousarvion osastossa ”Ilmastotoimet” ja että pääosastossa työskenteli noin 250 toimihenkilöä;

8. panee tyytyväisenä merkille, että 99 prosenttia kaikista ilmastotoimien pääosaston vuoden 2020 maksuista suoritettiin ajoissa;
9. panee merkille, että ilmastotoimien pääosasto ja budjettipääosasto seuraavat vuosien 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehukseen sisältynyttä ilmastotoimien 20 prosentin valtavirtaistamistavoitetta ja että ilmastotoimien pääosasto tukee muita pääosastoja ilmastotoimien sisällyttämisessä niiden toimintaan; panee merkille, että komission mukaan 21 prosenttia unionin vuoden 2020 talousarviosta käytettiin ilmastotoimiin; korostaa, että luku on tilintarkastustuomioistuimen mukaan yliarvioitu erityisesti sen osalta, mikä tiettyjen yhteisen maatalouspolitiikan järjestelmien vaikutus ilmastomuutoksen torjumiseen on; huomauttaa, että tilintarkastustuomioistuin on tuonut esiin riskin, että jotkin maatalous- ja koheesio politiikan menot saattavat nopeuttaa ilmastomuutosta;
10. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen todenneen katsauksessaan nro 01/2020 ”EU:n talousarvion ilmastomenojen seuranta”, että komission ilmastoseurannassa käyttämiä menetelmiä on tarkasteltava uudelleen, jotta niistä tulisi luotettavampia, ja että näyttää siltä, että on vaikea taata, että ilmastoon liittyvät menot saadaan nostettua 25 prosenttiin unionin talousarviosta;
11. panee huolestuneena merkille erityiskertomukseen 18/2020 ”EU:n päästökauppajärjestelmä: maksutta jaettavat päästöoikeudet on kohdennettava paremmin” sisältyvät tilintarkastustuomioistuimen havainnot, että maksuttomat päästöoikeudet eivät olleet hyvin kohdennettuja ja niillä oli taipumus hidastaa hiilestä irtautumista ja että komission on tarpeen päivittää maksuttomien päästöoikeuksien kohdentamismenettelyään niin, että siinä otetaan huomioon Pariisin sopimus;
12. kehottaa komissiota antamaan parlamentille vuosikertomuksen, jossa esitetään yksityiskohtaisesti kunkin budjettikohdan osuus ilmastotoimien valtavirtaistamistavoitteen (vähintään 30 prosenttia) ja biologisen monimuotoisuuden edistämistavoitteen (7,5 prosenttia vuodesta 2024 alkaen ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027) täyttämässä, jotta helpotetaan niiden seurantaa; kehottaa komissiota raportoimaan, onko mitään budjettikohtia, joissa ei noudateta luokitusjärjestelmäasetuksessa tarkoitettua ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta;
13. on yhä erittäin huolissaan siitä, että ilmastotoimien pääosaston vuoden 2020 vuotuisessa toimintakertomuksessa toistuu maineeseen ja oikeudellisiin, rahoituksellisiin ja institutionaalisiin syihin perustuva varauma, joka liittyy EU:n päästökauppajärjestelmää koskevan unionin rekisterin ylläpidossa ja toiminnassa havaittuihin merkittäviin turvallisuusriskeihin, joista on raportoitu vuotuisissa toimintakertomuksissa vuodesta 2010 lähtien ja jotka vahvistettiin tuoreimmassa riskinarvioinnissa; panee merkille, että viimeisimmässä vuonna 2019 tehdyssä arvioinnissa paljastui edelleen jäännösriskitasoja, jotka yhdessä hiilen hinnan nopean nousun kanssa ovat johtaneet siihen, että uhkia on liikaa suhteessa siihen, minkä verran ilmastotoimien pääosasto ja tietotekniikan pääosasto pystyvät toteuttamaan turvallisuustoimia, kun otetaan huomioon niiden toimintarajoitukset ja resurssien kohdentaminen; odottaa mahdollisista vaihtoehtoisista ja turvallisuuden kannalta kestävästä unionin rekisterin toimintamalleista tehtävää tutkimusta, jonka oli määrä valmistua vuonna 2021 ja joka tarjoaa mahdollisia vaihtoehtoja tulevien kyberhyökkäysten estämiseksi;

Kansanterveys, elintarvikkeiden turvallisuus, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvien terveys

14. korostaa terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston roolia sen varmistamisessa, että kaikissa jäsenvaltioissa on reagoitu koordinoitusti covid-19-pandemiaan, koronarokotteita koskevien lupien myöntämisessä ja näiden rokotteiden hankinnassa ja muiden keskeisten lääketieteellisten vastatoimien toteuttamisessa sekä jäsenvaltioiden tukemisessa kansanterveystoimien toteuttamisessa; on huolissaan siitä, että rokotteiden ennakkohankintasopimuksia ei edelleenkään käsitellä riittävän avoimesti; odottaa, että komissio edistää korkeimpien mahdollisten avoimuusvaatimusten soveltamista neuvotteluissa lääkeyhtiöiden kanssa; kehottaa komissiota kannustamaan lääkeyhtiöitä nostamaan vaatimustasoaan, joka koskee avoimuutta kansalaisten suuntaan ennakkohankintasopimuksissa määrättyjen kustannusten, hintojen, vastuiden ja korvausten osalta; muistuttaa, että tulevaisuudessa jäsenvaltioiden, komission ja lääkeyhtiöiden välisissä neuvotteluissa olisi noudatettava tiukempia avoimuusvaatimuksia, etenkin kun on kantautunut tietoja rokotteiden kustannusten noususta;
15. toteaa, että terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston terveysalan menot seitsenkertaistuivat vuonna 2020 edellisiin vuosiin verrattuna pääasiassa siksi, että se hallinnoi suurta osaa komission covid-19-pandemiaan liittyvistä terveystoimista; toteaa edelleen, että hätätilanteen tukivälineestä maksettiin 2,5 miljardia euroa kuuden covid-19-rokotteita koskevan ennakkohankintasopimuksen rahoittamiseksi; pitää valitettavana, että vaikka hätätilanteen tukiväline liittyy kiinteästi unionin talousarvioon, sen käyttöönotto tapahtui kunnioittamatta ja ottamatta huomioon täysimääräisesti parlamentin oikeuksia budjettivallan käyttäjänä ja unionin talousarvion viime käden valvojana; pitää valitettavana, että asiasta vastaaville valiokunnille (budjettivaliokunta, talousarvion valvontavaliokunta sekä ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta) ei ole vielä annettu pääsyä asiaankuuluviin tietoihin EU:n varoista, jotka hätätilanteen tukivälineestä on käytetty ennakkohankintasopimusten rahoittamiseen, huolimatta useista yrityksistä saada tilanteesta selkeä yleiskatsaus;
16. pitää valitettavana, että uusi terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisella on pohjimmiltaan vain yksi komission virasto; kehottaa komissiota hallinnoimaan tätä uutta viranomaista mahdollisimman avoimesti ja antamaan parlamentin käyttöä täysimääräisesti talousarvion valvontaa koskevaa toimivaltaansa;
17. kehottaa komissiota suureen avoimuuteen kaikkien terveysalan yhteisten hankintatoimien ja niihin liittyvien hankintasopimusten yhteydessä; vaatii, että komission asiaankuuluvan pääosaston olisi luotava vakaa ja avoin unionin julkisten hankintojen kehys, jota sovelletaan unionin talousarviosta kokonaan tai osittain rahoitettaviin hankintoihin ja joka mahdollistaa parlamentin suorittaman kattavan valvonnan erityisesti merkittäville terveyskriiseihin liittyvillä menoaloilla;
18. panee merkille, että vuonna 2020 terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston talousarvio oli sen politiikanalojen osalta 3 699,67 miljoonaa euroa ja että pääosastossa työskenteli 770 toimihenkilöä; huomauttaa, että maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 88,59 prosenttia ja maksumäärärahojen käyttöaste 83,44 prosenttia;

19. panee merkille, että vuonna 2020 terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston keskimääräinen jäännösvirhetaso oli 0,8 prosenttia eli 2 prosentin olennaisuusrajan alapuolella;
20. panee tyytyväisenä merkille, että terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosasto suoritti vuonna 2020 ajoissa 100 prosenttia avustusten hallinnointiin liittyvistä maksuista;
21. panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi erityiskertomuksessaan 15/2020 ”Luonnonvaraisten pölyttäjien suojelu EU:ssa – komission aloitteet eivät ole kantaneet hedelmää”, että unionin toimenpiteillä ei saatu varmistettua luonnonvaraisten pölyttäjien suojelua eikä myöskään luotu pölyttäjiä koskevalla EU:n aloitteella oikeudellista kehystä kyseisten lajien suojelemiseksi ja elvyttämiseksi ja että unionin torjunta-aineita koskeva lainsäädäntö oli merkittävänä syynä luonnonvaraisten pölyttäjien vähenemiseen; korostaa, että uudessa odotetussa pölyttäjiä koskevassa unionin strategiassa on osoitettava erityiset taloudelliset resurssit sen menestyksestä täytäntöönpanoa varten ja annettava selkeät roolit riittävän monille toimihenkilöille, jotka toteuttavat unionin eri politiikan välineisiin liittyviä toimia ja edustavat kaikkia asiaankuuluvia pääosastoja; kehottaa komissiota noudattamaan pikaisesti tilintarkastustuomioistuimen suositusta, jonka mukaan olisi arvioitava, olisiko vuoteen 2030 ulottuvaan EU:n biodiversiteettistrategiaan liittyviin jatkotoimiin ja toimenpiteisiin otettava lisätoimia, joilla vastataan pölyttäjiä koskevassa EU:n aloitteessa nykyisin huomiotta jääneisiin uhkiin, ja perustettava niiden asianmukaiset hallinnointi- ja valvontamekanismit;
22. katsoo, että komissiolle voidaan käytettävissä olevien tietojen ja talousarvion toteutusta koskevan kertomuksen perusteella myöntää vastuuvapaus ympäristö- ja ilmastopolitiikkaa, kansanterveyttä ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista varainhoitovuoden 2020 menoista.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	13.1.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 62 -: 10 0: 6
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Andreas Glück, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Luisa Regimiento, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooker, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sjøgaard-Lidell, Maria Spyrali, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Danilo Oscar Lancini, Demetris Papadakis

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

62	+
NI	Edina Tóth
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther de Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Christine Schneider, Pernille Weiss
Renew	Pascal Canfin, Andreas Gluck, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Linea Sogaard-Lidell, Nils Torvalds, Emma Wiesner
S&D	Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Demetris Papadakis, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

10	-
ECR	Rob Rooker
ID	Simona Baldassarre, Aurélia Beigneux, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Danilo Oscar Lancini, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Joanna Kopcińska, Giuseppe Milazzo, Alexandr Vondra, Anna Zalewska

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää